

Förordning om fiske med bottenredskap

Jordbruksdepartementet

2007-12-11

Dokumentbeteckning

KOM(2007) 605 final

Förslag till rådets förordning om skydd av känsliga marina ekosystem mot de negativa verkningarna av fiske med bottenredskap på öppet hav

KOM (2007) 604 final

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Destruktiva fiskemetoder på öppet hav och skydd av känsliga djuphavekosystem

SEC (2007) 1314

SEC (2007) 1315, SEC (2007) 1317

Sammanfattning

Kommissionen har lagt fram ett förslag till en förordning om skydd för känsliga marina ekosystem på internationellt vatten från negativa effekter av destruktiva fiskemetoder. Förslaget behandlar EU:s uppföljning av FN:s generalförsamlings resolution 61/105 om hållbart fiske. Resolutionen har sitt ursprung i en internationell debatt om att skydda marina ekosystem från destruktiva bottenfiskemetoder. Meddelandet ger bakgrunden och utvecklar en strategi för genomförandet av resolutionen där förordningsförslaget är en konkret åtgärd.

I förslaget till förordning föreslår kommissionen att gemenskapsfartyg som fiskar med bottenredskap i djuphavsområden på internationellt vatten som inte har någon fiskeriförvaltningsregim i form av en regional fiskeriförvaltningsorganisation (RFMO), regleras genom särskilda fisketillstånd som ska grundas på en bedömning av fiskets effekter på den marina miljön (MKB-grundade tillstånd) och särskilda rapporteringsskyldigheter av medlemsstaterna.

Regeringen välkomnar att kommissionen uppmärksammar förslag om känsliga marina miljöer i FN:s resolution. Djuphavsmiljöer är ofta artrika och mycket sårbara ekosystem med långsam biologisk tillväxt och långa reproduktionstider för de arter som finns där. Dessutom är kunskapen om var dessa områden finns och hur de ser ut bristande. Detta gör att det finns anledning att skydda känsliga marina ekosystem från negativa effekter av destruktiva fiskemetoder.

Regeringens anser att EU bör ha en handlingslinje som innebär att fiske med destruktiva fiskemetoder inte ska ske där det finns känsliga marina ekosystem som kan skadas. Detta innebär att förslaget till förordning inte är tillräckligt långtgående. Om regeringen inte får stöd för denna linje i rådsarbetsgruppen för fiske bör man verka för att strängare krav ställs på förordningsförslaget, bl.a. att det fastställs i förhand att fisket inte skadar ekosystemet s.k. omvänd bevisbörda.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen har lagt fram ett meddelande om destruktiva fiskemetoder på öppet hav och skydd av marina ekosystem samt presenterat ett förslag till en förordning om skydd av känsliga marina ekosystem mot de negativa verkningarna av fiske med bottenredskap på öppet hav. Meddelandet och förslaget till förordning, som presenterades den 23 oktober 2007, har sitt ursprung i FN:s generalförsamlings resolution 61/105 om hållbart fiske. En artikel i resolutionen har sitt ursprung i en internationell debatt om att skydda marina ekosystem från destruktiva bottenfiskemetoder. Resolutionen inbjuder länder och regionala fiskeriorganisationer att senast december 2008 ha skyddat djuphavsmiljöerna.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet ger bakgrunden och utvecklar en strategi för genomförandet av resolutionen där förordningsförslaget är en konkret åtgärd. Genomförandestrategin handlar om hur EU ska förhålla sig internationellt och regionalt och till olika förvaltningsmässiga arrangemang avseende djuphavsfiske på internationellt vatten. Utgångspunkten är ekosystemansatsen samt ett aktivt förhållningssätt för genomförandet av denna.

I förslaget till förordning föreslår kommissionen att gemenskapsfartyg som fiskar med bottenredskap i djuphavsområden på internationellt vatten som inte har någon fiskeriförvaltningsregim i form av en regional fiskeriförvaltningsorganisation (RFMO), regleras genom särskilda fisketillstånd som ska grundas på en bedömning av fiskets effekter på den

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) är ett fullständigt harmoniserat politikområde.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen uppmärksammar förslag om känsliga marina miljöer i FN:s resolution. Djuphavsmiljöer är ofta artrika och mycket sårbara ekosystem med långsam biologisk tillväxt och långa reproduktionstider för de arter som finns där. Dessutom är kunskapen om var dessa områden finns och hur de ser ut bristande. Detta gör att det finns anledning att skydda känsliga marina ekosystem från negativa effekter av destruktiva fiskemetoder.

Regeringens anser att EU bör ha en handlingslinje som innebär att fiske med destruktiva fiskemetoder inte ska ske där det finns känsliga marina ekosystem som kan skadas. Detta innebär att förslaget till rådsförordning inte är tillräckligt långtgående. Om regeringen inte får stöd för denna linje i rådsarbetsgruppen för fiske bör man verka för att strängare krav ställs på förordningsförslaget, bl.a. att det fastställs i förhand att fisket inte skadar ekosystemet s.k. omvänd bevisbörda.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Eftersom behandlingen av förslaget är i tidigt skede håller medlemsstaterna fortfarande på att utforma sina ståndpunkter.

EU:s institutioner har ej yttrat sig.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Fiskeriverket välkomnar kommissionens avsikt att genomföra FN:s resolution och säkerställa genomförandet av ekosystemansatsen med ökat inslag av skyddade områden och införandet av miljökonsekvensbedömning av bottenfiske i det öppna havet. De anser vidare att Sverige bör driva en linje där man på vetenskapliga grunder ska identifiera vilka områden som kan öppnas, dvs. att fisketillstånd endast ska ges för fiske i områden som har beskrivits vetenskapligt och genomgått en bedömning, med hänsyn till försiktighetsprincipen bör grundregeln om omvänd bevisbörda tillämpas, dvs. att det måste visas (och helst av företaget) att fisket inte skadar ekosystemet innan det tillåts. Utgångspunkten bör vara att bottenfiske i djuphavsområde som inte är miljökonsekvensbeskrivna inte ska tillåtas. Vikten av att genom FAO, EU och Sida stödja bildande eller förstärkning av RFMO:s måste betonas. Fler detaljsynpunkter ges bl.a. att förordningen bör förhålla sig till fartyg under tredjelandsflagg, att bristen på kunskap är ett problem, bedömningar som presenteras av medlemsstater inför tillståndsgivning ska granskas av en oberoende instans, förslagsvis ICES, täta intervall behövs för VMS-rapportering, möjligheten till revision av förordningen är viktig.

Naturvårdsverkets grundsyn är att bottentrålning på habitat som är extra känsliga för fysisk störning som exempelvis koraller mm inte ska förekomma av flera skäl. Den fysiska strukturen skadas/omintetgör möjligheterna för populationer knutna till dessa habitat att överleva. Detta inkluderar även de kommersiella arter som fisket inriktas på och man omintetgör därmed framtida ekonomiska vinster. Bottentrålning på dessa habitat är därmed varken ekologiskt eller ekonomiskt försvarbart. Vidare anser Naturvårdsverket bl.a. att förordningen ska gälla EU-flaggade fartyg i alla internationella vatten, att kommissionen bör peka ut områden med låg sannolikhet att påträffa de aktuella habitaterna, att observatörens möjlighet att kontrollera är begränsad och bör förstärkas, att hänsyn till känsliga system lätt kan kringgås på grund av föreslagna korta uppehåll och förflyttning av fiske då känsliga system påträffas liksom för tidsmässigt långa krav på rapporteringsfrekvens av detta. Även ytterligare synpunkter ges.

Greenpeace är besviken över case-by case-ansatsen och hade hellre sett ett moratorium. Nu kommer många av de skyddsvärda djuphavsområdena inte att bli upptäckta innan skadan redan är skedd. Det är dyrt och svårt att skaffa den information som krävs för att skydda känsliga ekosystem. Greenpeace befarar att insatserna kommer för sent och är för små. Skydd inom RFMO:s

Sportfiskarna påtalar de omfattande negativa effekterna av bottentrålning i form av fysisk påverkan på bottenarna, vattenmiljön och fiskbestånden. Förbundets inställning är att bottentrålning överhuvudtaget inte bör tilltas i havets djupområden. Parallellt dras till skogsavverkning i känsliga fjällområden där nyttan efter avverkning anses låg både ur ekonomisk och naturvårdssynpunkt, i marina miljöer behöver brukaren dessutom inte återställa ekosystemet. Avseende förordningsförslaget menar förbundet att detta bör kompletteras med en skyldighet för den sökande att presentera en omfattande miljökonsekvensbeskrivning. Visar det sig senare att denna inte stämmer genom den uppföljning som ska ske ska tillståndet för fiske omedelbart återtas. Även ytterligare synpunkter ges.

WWF:s syn på bottentrålning är att det kan utföras på ett sätt som minimerar bottenpåverkan och skador på bottenorganismer till en acceptabel nivå. Detta kan ske under förutsättning att fiskeredskapen används under strikta förhållanden på specifikt uttalade bottentyper samt på specifika områden. WWF kan stödja kommissionens förslag att nå fram till en tydlig definition av hållbar bottentrålning baserad på rekommendationerna från UNGA till gemenskapens regelverk. WWF anser att man måste beakta följande för att nå mindre påverkan på ekosystemet vid bottentrålning; inga nya områden för bottentrålning ska tillåtas, det fortsatta fisket sker bara från en hållbar ekosystembaserad förvaltning, tillförlitlig och korrekt artspecifik rapportering av data vid bottentrålning ska ske för alla målarter som landas, eller bifångas och kastas åter i havet, åtgärder för att minska/begränsa bifångst och utkast av mycket utsatta arter som koraller och svampdjur måste vara inkluderade liksom för hotade och utfiskade fiskpopulationer mm. Vidare behövs operativa mål för att avskräcka IUU-fiske, relevant skydd genom införande av marina skyddade områden och att VMS ska vara obligatoriskt på att bottentrålade fartyg, ske i realtid och till flera intressenter. Även ytterligare synpunkter ges.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ärendet är under behandling i rådsarbetsgruppen för interna fiskefrågor.

4.2 Fackuttryck/termer

MKB - miljökonsekvensbedömning

RFMO - regional fiskeriförvaltningsorganisation

IUU-fiske - olagligt oreglerat och orapporterat fiske (Illegal, unreported and unregulated fishing)

UNGA - United Nations General Assembly

VMS - satellitbaserat övervakningssystem av fartyg